

II. Lajos király emléktáblája Bátán.

— Saját tudósítónktól. —

Báta, október 30. A szomszédos tolnavár-megyeyi Báta község ma avatta fel a mohácsi veszedelem négyszáz éves fordulójával kapcsolatosan a m. kir. Hadtörténelmi Muzeum által kezdeményezett s a dunamenti községek által megvalósított emléktáblasorozat bátai darabját, mely Lajos király és seregének 1526. augusztus 18-i itteni átvonulásának emlékét örökíti meg.

A király az itteni híres bencésapátságban gyónt és áldozott. Innen látogatta meg a *dunaszekesői* Szent Angyalok templomát s vonult le *Mohácsra*.

A Szent László alapította apátságot 1526. szeptember 1-én pusztította el a török. Az emléktábla a község 1728-ban épült templomának falán van.

Fájlth Jenő plebános ünnepi szentmisét tartott, a hivatalos küldöttek és az ezernyi tömeg előtt *Markovits* Márton főjegyző a hajdani város történetét, *Thurner* Géza, a m. kir. Hadtörténelmi Muzeum főtitkára a helytörténet és helykegyelet fontosságát ismertette. *Szévald* Oszkár tolnavár-megyeyi alispán kitaró magyar munkára buzdította a község népét. A község koszorúját *Keller* Mária tanítónő, a m. kir. Hadtörténelmi Muzeumét *Benilacqua* Béla dr. adjunktus, Mohács városát *Evva* László tanácsnok tették le.

A magyar automobilizmus fejlődését a nagy adók és vámok hátráltatják.

Országos érdeklődés mellett folyt le vasárnap *Miskolcon* a BÉMAC rendezésében az első magyar motoros kongresszus. Gróf *Vay* Artur elnöki megnyitóját után *Halmay* Béla, Miskolc város helyettes polgármestere üdvözölte a kongresszus résztvevőit. *Siposs* Géza, a BÉMAC igazgatója a magyar automobilisták kívánságairól és sérelmeiről tartott előadást. Szólt a tervezett automobiladóról és tiltakozott az ellen, hogy az automobilonokra és motorkerékpárokra újabb adókat vessenek ki. A diósgyőri állami vasgyár átalakításától a magyar automobilipar hatalmas fellendülését várja. A magyar gyártmányok támogatása és javítása érdekében lehetővé kell tenni a szakmunkások és sofförök kiképzését és vidéken is nagyobb számban kell létesíteni műhellyel felszerelt garázsokat és sofförképzőtanfolyamokat.

A magas kövezetvámok meggátolják az automobilizmus fejlődését. Azt kívánja, hogy a kövezetvámok helyett utadót rendszeresítsenek. — *Pajthényi* Géza a gépjárművezetők munkaidejének szabályozásáról és a vidéki automobilklubok helyzetéről tartott előadást. Délután 2 órakor *Zsolca* és *Onga* között pályakisérleti verseny volt, amelyen 39 motorkerékpár indult. A verseny győztesei a következők: A. kategória: *Buró* Zoltán, B. kategória: *Pajor* Imre, B. 2. kategória: *Verebély* Bálint, C. kategória: *Puch* János, C. 2. kategória: *Deli* Lajos, aki a versenyen országos rekordot állított fel. A 16 kilométeres távolságot 10 perc 49 másodperc alatt futotta meg kerékpárjával. Oldalkocsis kategória: *Pálmay* László. A verseny eredményének kihirdetését társasvacsera követte.

EMLÉKÜNNEP GÁRDONYI GÉZA SIRJÁNÁL.

Eger, Minden év Mindenszentek napján egy-egy egri középiskola rendez gyászünnepélyt a nagy író, *Gárdonyi* Géza sirjánál, az egri várbástya fokán. Ez évben az érseki tanítóképző intézet növendékei zárandokoltak el *Gárdonyi* sirjához. Bensőségesebé tette az ünnepséget az a körülmény, hogy ettől az intézettől nyert 1883-ban tanítói oklevelét *Gárdonyi* Géza.

ÜZLETTÁRSÁK KETTŐS ÖNGYILKOSSÁGA.

Budapest, nov. 2. Ma reggel *Vas* Béla és *Gut* Soma bizományosok *Zoltán* uccai irodájukban közösen öngyilkosságot követtek el. *Vas* azonnal meghalt, *Gut* Somát súlyos, életveszélyes lött sebbel a mentők a Rókus kórházba szállították. A kettős öngyilkosság mögött valószínűleg anyagi problémák állanak.

Veszek férfiruhát és cipőt a legmagasabb árban. Meghívásra házhoz megyek. *Frankfurter* *Armin* Irányi Dániel tér 10. Telefon 4-70.

Bánky Vilma és Ronald Colman A sivatag árvája

Legközelebb az APOLLOBAN és PARKBAN

A Franck-kávégvár reklámautója két utassal lefordult a magyarszéki országutmenti mélységbe.

Pécs, nov. 2. Könnyen végzetessé válható, súlyos automobil szerencsétlenség történt tegnap délután a Magyarszék és Sásd közötti országúton. Az eset részletei a következők:

A Franck-kávégvár két budapesti utazója a cég reklámautóján Pécs felé igyekezett. Magyarszéktől mintegy másfél kilométernyire, az országút hirtelen lejtősödik. Az út mellett itt 4-5 méter mély szakadék van. Éppen erre való tekintettel a lejtős országút szélét erős korlátok szegélyezik. Erre az utra ért az autó, amikor egy meg-

rakott szekér jött velük szemben. A sofför kerülni akart és egyben fékezni a célt. A fék azonban felmondta a szolgálatot és az autó hihetetlenül gyors iramban nekiszaladt a korlátnak, szétértte azt és a következő pillanatban lebukott a mélységbe. Csodával határos az, hogy a sofför, valamint az egyik utas a legcsekélyebb sérülés nélkül megmenekedett. A másik utazó karcsontja megrepedt és fején szenvedett könnyebb sérülést. Az autó karosszériája azonban épségben maradt.

Vecsey Ferenc.

A jövő hét végén régen várt ünnepi esemény lesz Pécs zenei életének: *Vecsey* Ferenc látogat el hozzánk, hogy az egész művelt világ által csodált művészetével Pécs zeneileg annyira fejlett igényű közönségének feledhetetlen órákat szerezzen. Elhatározása nem meghívás, vagy rábeszélés eredménye, mert most, amikor *József* főherceg kérésére vállalkozott arra, hogy *Budapest* az Operaházban a Szanatórium Egyesület javára játszik, azonnal hozzátette a nála járt kiküldöttnek: „Akkor azonban okvetlenül el akarok menni azokba a városokba, melyek tavaly tavasszal vártak s a melyekbe már nem juthattam el”.

Tavaly márciusban ugyanis tizenkét nap alatt tíz hangversenyt adott s csaknem minden éjszakát szalonkocsijában, uton töltötte, így mire arra került volna a sor, hogy a hangverseny-sorozat végén Pécsre jöjjön, teljesen kimerült. Akkor is, mint most: nem anyagi érdek vezette, mert ezeken ő régen felülemelkedett, nem is a tapsok, az ünnepelés utáni vágy, mert kevés halandónak jutott ki ezekből annyi, mint neki, hanem a jó szíve, mely arra indítja, hogy páratlan művészetét a jó célok szolgálatába állítsa.

Vecseyt méltatni körülbelül olyan vállalkozás lenne, mint ha az óceán nagyszerűségét, lenyűgöző szépségeit és félelmet felelődtető grandiózus viharait akarnók leírni. Annyit lehetne írni mindkét tárgyról, s annyira megkapja az embert a vágy, hogy benyomásait szavakba öntse, de mindazt, amit papírra szeretne vetni, már megirták mások, hivatottabbak és azokat az érzéseket, a melyeket átélünk, de nem olvashattunk még sehol: ugysem tudjuk szavakba önteni.

A hegedű feledhetetlen emlékü mestere, *Joachim* *József* sóhásam szerette a csodagyerekeket és nemcsak sajnálta az ilyeneket, elítélte szüleiket, hanem veszteségnek tartotta a kis korukban tönkretanított zenei tehetségeket. 1903 október 7-én mutatkozott be *Vecsey* a berlini *Bechstein* teremben a németek legszigorubb kritikussai, mesterei és művészei előtt, ekkor írja *Joachim* ezeket: „Nem találók szavakat!... 72 esztendő ért meg, anélkül, hogy ilyen csodákban hittem volna valaha, amilyenek most magam voltam tanuja...” Egy gyermekét látott és egy hatalmas tudásu, komoly elmélyedésű művészt hallott.

Vecseyt nem érte utól a csodagyerekek tragédiája, pályája nem szakadt meg a matróruha és a rövid nadrág eltűnésével, hanem hatalmas íveléssel emelkedett. Ahogy kikerült *Hubay* kezéből és berlini sikere után az egész zenei világot ugyszólván egy csapásra meghódította, *Joachim* folytatja *Hubay* gyönyörű eredményű munkáját, majd ismét a világ elé kerül és hegedűjének szava nyomán a világ minden művelt államában az elragadtatás és lelkesedés önti el hallgatóságát.

Epen olyan ellenállhatatlanul ragadja magával a skandináv, vagy angolszász népeket, mint a temperamentumos latinokat. Argentínában, Braziliában minden megjelenése királyoknak járó ünneplések sorozata, hónapokon át nem tud szabadulni izzó temperamentumu tisztelői közül s mikor bucsut mond nekik, az ő mélyen érző szíve is sajog. Észak-Amerikában érdekes megfigyelést tesz: mindaddig ünneplik, míg apró, fülbem szó melódiákat zeng a hegedűje, de hűvösebb a koncertterem levegője, mihelyt az igazi nagyok nagyobb zenei kulturát kívánó súlyosabb műveit interpretálja. Más művész ilyenkor azt teszi, amit az amerikaiak dédelgett kedvence, *Kreisler*, egyszerűen azt játsza, ami biztosítja a teljes és tomboló sikert s ha az apró lélegzetű kedves, behizelgő darabok közé becsémpész is egy-egy nagyobb szabású klasszikus művet, műsorának célja csak az e'büxölés és a taps. *Vecseyt* más fából faragták. Ő csak azért is szigorúan klasszikus műsorokat állít össze az amerikaiak számára, s az eleinte hűvös hangulat fokozatosan válik a feltétlen és tökéletes tudás, az igazán nemes művészet hatása alatt melegebbé, az eleinte csak technikai bravurok csillogására váró és csak ezekben gyönyörködő amerikai közönség azon éri magát, hogy kezdi észrevenni a különbséget a csillámpala és a gyémánt ragyogása között és átadja magát *Beethoven*, *Bach* és más nagyok felemelő hatásának.

Abban, hogy a gyorsan élő, kulturáját csak civilizációjának kifejllesztése után, de most aztán hatalmas tempóban fejlesztő Amerika fogékonyvá vált a komoly művészet iránt, sok magyar művésznek van része, ezek között nem kis mértékben épen *Vecseynek*. És ma *Vecsey* neve a zene komoly barátainak odaát is az abszolút, a legfelsőbb régiókban járó művészetet jelenti.

Vecsey Ferenc nem a nemzetközi nagy hangversenyirodák által reklámozott sörényes csodák fajtájából való s a ki őt ismeri, tudja, hogy büszke magyar vére lázadoznék minden bántó tömjénezés ellen. Sok generáció lelki műveltsége és előkelő tisztult gondolkozása csillög át az ő egész lényén. Ennek a kifinomultságnak és az ő nagy intelligenciájának összetalálkozása a zenei genialitással eredményezte azt, amit sok-sok ezer ember me-érezett, de szavakkal kifejezni nem tud: *Vecsey* Ferenc művészetét. (e. i.)

Menetjegy iroda

(TAUSZ BANK) Király ucca 22.
Kedvezményes utazás Budapestre.

FÜLEMILE FELVÉTELEK
A His masters voice leg-
ujabb szenzációja! Kérjük
meghallgatni! *Alt* és *Böhm*